

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу управління освітою, власник)

Психолого-педагогічна діагностика та відбір

(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки бакалавр

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальність

016

Спеціальна освіта

(шифр і назва спеціальності)

(Шифр за ОПШ ППВВ 03)

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Запорізький національний технічний університет
(повне найменування вищого навчального закладу)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Дергач М.А., д-р. пед. н., проф.

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою інституту, факультету, методичною радою

“ 29 “ серпня 20 16 року, протокол № 1

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Психолого-педагогічна діагностика та відбір» складена відповідно до освітньо-професійної програми бакалаврату спеціальності 016 «Спеціальна освіта».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення психолого-педагогічних взаємодій суб'єкту та об'єкту навчання, що складаються під час педагогічно-психологічного процесу з особами, що потребують розвитку, навчання і виховання особистості в умовах обмежених можливостей життєдіяльності, загальнотеоретичними і методологічними засадами спеціальної психології та педагогіки.

Міждисциплінарні зв'язки: Вивчення дисципліни «Психолого-педагогічна діагностика та відбір» базується на засадах інтеграції теоретичних та практичних знань з багатьох дисциплін: анатомія, фізіологія, патанатомія, патофізіологія, загальна психологія; експериментальна психологія; вікова психологія; соціальна психологія; педагогічна психологія; педагогіка; теорія навчання; теорія і методика виховання; соціальна педагогіка; педагогічні технології та ін.

Програма навчальної дисципліни складається з 2 змістовних модулів

Введення до психолого-педагогічної діагностики

Структура та завдання психолого-педагогічної комісії та відбір дітей у спеціальні логопедичні заклади

Мета вивчення дисципліни: ознайомити студентів з теоретичними основами психолого-педагогічної діагностики дітей та показати різні підходи та шляхи до вивчення дітей з різними відхиленнями у розвитку та навчити студентів теоретичним та практичним методам відбору дітей з відхиленнями в психічному та фізичному розвитку в спеціальні дошкільні та шкільні заклади

Завдання вивчення дисципліни

1. Ознайомити студентів з основними фундаментальними принципами та методами відбору дітей у спеціальні заклади.

2. Ознайомити студентів зі структурою та завданням психолого-педагогічної комісії та відбором дітей у спец заклади.

3. Ознайомити студентів з принципами відбору дітей з відхиленнями в психічному та фізичному розвитку в спеціальні дошкільні та шкільні заклади

4. Навчити студентів методам та засобам відбору дітей даної категорії, оцінки їх психічного та фізіологічного здоров'я

5. Дати студентам базові положення відносно завдань, структури та методів роботи у психолого-педагогічній комісії.

6. Сформувати навички діагностики індивідуально-психологічних характеристик дитини, розладів психічних пізнавальних процесів.

7. Навчити студентів проведенню психодіагностичних методів дослідження, сформовані діагностичний психологічний інструментарій

8. Ознайомити студентів з сучасними напрямками роботи психологічної комісії, навчити студентів теоретичним та практичним методам відбору дітей з відхиленнями в психічному та фізичному розвитку в спеціальні дошкільні та шкільні заклади.

У результаті вивчення дисципліни фахівець повинен **знати:**

- Загальні засади формування психолого-педагогічної комісії;
- Основні поняття, що використовуються при відборі та діагностиці дітей у спецзаклади;
- Вікову динаміку формування особистості з відхиленнями у розвитку;
- Характеристики діагностичних психологічних методик для проведення діагностики та відбору;
- Основні ознаки порушень онтогенетичного розвитку дитини.

У результаті вивчення дисципліни фахівець повинен **вміти**:

- Працювати з психологічною та педагогічною літературою, щодо питань відбору та діагностики дітей у спец заклади.
- Визначити психологічні особливості дитини з відхиленнями у розвитку за допомогою психодіагностичного інструментарію.
- Оформити матеріали на дитину з відхиленнями при діагностиці та відборі у спецзаклади
- Консультувати батьків та дітей з питань проблем відбору у спецзаклади.

Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Введення до психолого-педагогічної діагностики

Історія розвитку психолого-педагогічних методів діагностики в спеціальній психології . Теоретико-методологічні основи психолого-педагогічної діагностики порушень розвитку у дітей. Комплексний підхід до вивчення дітей з порушеннями розвитку. Логопедичне обстеження в системі комплексного вивчення дітей з порушеннями розвитку. особливості психолого-педагогічного вивчення дітей з відхиленням у розвитку на різних вікових етапах.

Змістовний модуль 2. Структура та завдання психолого-педагогічної комісії та відбір дітей у спеціальні логопедичні заклади

Склад, організація, цілі та завдання психолого-педагогічної комісії. Характеристика на дитину, протокол обстеження дитини на ПП комісії. Методологічні основи ПП комісії. Методи обстеження та діагностика порушень у розвитку дітей шкільного віку. Схема збору даних анамнезу. Історія захворювання. Консультативна допомога батькам, педагогам при ситуації діагностики та відбору дітей у спец. заклади.

Рекомендована література

Базова

1. Астапов В.М. Коррекционная педагогика с основами нейро- и патопсихологии. – М.: ПЕР СЭ, 2006. – 176 с.
2. Гонеев А.Д. Основы коррекционной педагогики / А.Д. Гонеев, Н.И. Лифинцева, Н.В. Ялпаева; под ред. В.А. Сластенина. – М.: Издательский центр «Академия», 2007. – 272 с.
3. Гилленбранд К. Коррекционная педагогика: Обучение трудных школьников / К. Гилленбранд; пер. с нем. Н.А. Горловой. – М.: Издательский центр «Академия», 2007. – 240 с.
4. Карпунина О.И., Рябова Н.В. Специальная педагогика в опорных схемах. – М.: Изд – во НЦ ЭНАС, 2005. – 168 с.
5. Лебединский В.В. Нарушения психического развития в детском возрасте. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 144 с.
6. Мамайчук И.И. Помощь психолога детям с аутизмом. – СПб.: Речь, 2007. – 288 с.
7. Выготский Л.С. Собр. соч. – М., 1983. – Т.5.
8. Дефектологический словарь. – М., 1995.
9. Лапшин В.А. Б.П. Пузанов. Основы дефектологии. – М., 1991.
10. Мастюкова Е.М. Ребенок с отклонениями в развитии.- М., 1992.
11. Малофеев Н.Н. Специальное образование в России и за рубежом. – М., 1998. – ч.І-ІІ.
12. Обучение детей с проблемами в развитии в разных странах мира: Хрестоматия. /Сост. Шипицина Л.М. – СПб., 1997.
13. Основы специальной психологии и педагогики /Под ред О.В. Трошина/.- Н.Новгород, 1998.- Т.5.
14. Кашенко В.П. Педагогическая коррекция.- М,1994.-223 с.
15. Кумарина Ф., Назарова Н.М. Коррекционная педагогика и специальная педагогика//Материалы 2 Всероссийской конференции по компенсирующему обучению.- М.,1996.-с.4-15.
16. Малофеев Н.Н. Дети с трудностями в обучении, дифференциация и

интеграция//Материалы 2 Всероссийской конференции по компенсирующему обучению.- М.,1996.- с.20—28.

17. Назарова Н.М. Закономерности развития интеграции как социального и педагогического феномена//Материалы 2 Всероссийской конференции по компенсирующему обучению.-М., 1996.- с.28-39.

18. Трошин О.В. Кризология как наука о психолого-педагогической коррекции возрастных кризисов //Материалы 2 Всероссийской конференции по компенсирующему обучению.-М.,1996.- с.52-56.

19. Трошин О.В. Интеграционный процесс в современном специальном образовании//Научно-методическое пособие.-Н.Новгород,1997.-28 с.

20. Трошин О.В. Культурно-историческая традиция специального образования в России//Специальная психология и педагогика.-Н.Новгород,1997.-Т.2.-с.3-16.

21. Трошин О.В.К концепции реформирования системы специального образования//Специальная психология и педагогика.- Н.Новгород, 1998.-Т.3.-с.10-15.

Допоміжна

1. Астапов В.М. Введение в дефектологию с основами нейро - и патопсихологии. – М, 1994.

2. Ермаков В.П., Якунин Т.А. Развитие, обучение и воспитание детей с нарушениями зрения. – М., 1990.

3. Коррекционная работа в специальных школах и дошкольных учреждениях. – Л., 1985.

4. Лагмейер И., Матейчик З. Психическая депривация в детском возрасте. – Прага, 1984.

5. Лебединский В.В. Нарушение психического развития у детей. – 1985.

6. Основы специальной психологии и педагогики /Под ред О.В. Трошина/.- Н.Новгород, 1998.- Т.5.

7. Основы специальной психологии и педагогики / Под ред. О.В. Трошина/.- Н.Новгород, 1999. – Т.6.

8. Трошин О.В. Введение в коррекционную педагогику и специальную психологию. -Н. Новгород, 1997.

9. Марковская И.Ф. Задержка психического развития. - М., 1993.

10. Сухарева Г.И. Лекции по психиатрии детского возраста.- М., 1974.

11. Ермаков В.П., Якунина Т.А. Развитие, обучение и воспитание детей с нарушениями зрения. - М., 1990.

12. Винарская Е.Н. Раннее речевое развитие ребенка и проблемы дефектологии. - М., 1987.

13. Захаров А.И. Детские неврозы. - СПб., 1995.

14. Введение в патопсихологию. - М.: МГУ, 1989.

15. Специальная психология и педагогика / Под ред. О.В. Трошина/.- Н. Новгород, 1999.- Т.5.